

Asia: VN/34558/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentteja rakentamislain muutoksista

Ammattiliitto Pro ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Ilmastonmuutos on suurin yhteiskunnallinen haasteemme ja rakentamisella on sen torjunnassa suuri rooli.

Ammattiliitto Pro ry katsoo, että vaikka on ollut tarpeellista ja perusteltua ryhtyä toimenpiteisiin rakentamislain tarkentamiseksi ja korjaamiseksi, osa esitetyistä muutoksista saattaa heikentää alkuperäisen lakiehdotuksen tärkeitä tavoitteita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Näiltä osin valmistelutyötä tulisi jatkaa ja etsiä heikennyksille korvaavia keinoja, jotka eivät ole liian byrokraattisia tai muuten raskaita.

- Ilmastaselvityksen esittämisvelvollisuuden poistaminen osasta rakentamista tulee vähentämään byrokratiaa ja paperityötä, mitä on pidettävä hyvänä asiana. Esitys on kuitenkin poistamassa ilmastaselvitys-velvollisuuden myös laajamittaisesta korjausrakentamisesta. Toisaalta ilmastonselvitysvelvollisuutta ei ole niiltä rakennuksilta, joille ei tule hiilijalanjäljen raja-arvoa. Nämä yhdessä jättävät merkittävän osan rakentamista ilmastonselvitysten ulkopuolelle. Jotta tästä osasta rakentamista ei muodostu aluetta, jossa vesitetään vähähiilisyystavoitteita, tulisi selvittää muita toimia tilanteen kompensoimiseksi.
- Erillispientalojen vapauttamista ilmastonselvitysvelvollisuudesta pidämme perusteltuna. Vaikka niidenkin osalta tilanne on vastaava, katsomme byrokratian vähentämisen ja kustannusten kurissa pitämisen intressien olevan painavampia perusteita juuri yleensä yksittäisten perheiden käyttöön tulevien erillispientalojen osalta.

- Rakennusteollisuus RT ry on omassa lausunnossaan esittänyt, että Ilmastoraportit ja -selvitykset tulisi antaa hyvissä ajoin ennen loppuselvityksen tekemistä, eikä rakennuslupa vaiheessa. Pidämme rakennusteollisuuden esitystä hyvänä ja perusteltuna sekä ehdotuksen että heidän esittämiensä perusteluiden osalta.
- Samoin olemme samaa mieltä RT:n kanssa ehdotuksesta poistaa hiilikädenjälki vaatimuksista. Tältäkin osin katsomme rakennusteollisuuden perustelut hyväksyttäväiksi.
- Edelleen pidämme hyvänä rakennusteollisuus RT:n ehdotusta materiaaliselosteen muuttamisesta rakennustuoteselosteeksi.
- Pidämme pykälä ehdotuksia rakennustyön johtotehtävien vaativuusluokista lähtökohtaisesti kannatettavina. Asia jätetään osin säädettäväksi asetuksella, joten lopullisen kannan muodostaminen ei ole mahdollista. Lakiehdotus keskittyy vahvasti koulutuksen korostamiseen. Käytännön kokemus jää melko vähäiselle huomiolle. Kuitenkin suuri osa rakennusalan työnjohto-osaamisesta on kokeneilla tekniiko koulutetuilla työnjohtajilla. Osa heistä tulee olemaan työelämässä vielä toistakymmentä vuotta.
- Yhdymme Rakennusteollisuus RT ry:n huoleen siitä, että esitetty malli päävastuullisen toteuttajan vastuiden osalta johtaa sekavuuteen, vakiintuneiden toimintatapojen monimutkaistumiseen ja sopimusvapauden kaventumiseen. Vastuukysymysten selkeyttäminen rakentamisessa on kannatettava tavoite, mutta esitetty malli on aivan liian yksiulotteinen ja yksinkertaistava.
- Katsomme, että Ely-keskusten ja museoviranomaisten valitusoikeuden rajoittaminen ja sen poistaminen kokonaan rekisteröidyltä yhteisöiltä, joiden toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen, on ongelmallista, koska se rajaa keskeisten rakennussuojeluviranomaisten toimintamahdollisuuksia. Yhdistysten osalta taas vähennetään kansalaisjärjestöjen vaikutusmahdollisuuksia. Asiaa on perusteltu hyvin kevyesti. Päällimmäiseksi käsitykseksi jää halu vähentää mahdollisuuksia vaikuttaa rakennushankkeisiin ja tätä pidämme huonona perusteluna.

2. Esityksen mukaan Ilmastaselvityksessä tulisi raportoida uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Asetusvalmistelun helpottamista varten kysymme, tulisiko näkemyksesi mukaan vähähiilisyysarviointi tehdä rakennukselle sekä rakennuspaikalle (rakennuspaikalla tarkoitetaan mm. rakennuksen perustuksia), vaikka hiilijalanjäljen raja-arvot on suunniteltu koskevan vain rakennusta?

Vastaus:

A: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää vain rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

B: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää rakennuksen sekä rakennuspaikan hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

-

3. Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioit esitetyillä muutoksilla olevan edustamasi tahon kannalta?

-

4. Kommentteja alueidenkäyttölain 57, 188 a ja 197 §:stä

-

5. Kommentteja ympäristönsuojelulain 156 b §:stä

-

6. Kommentteja laista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympärisövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Suihkonen Jyrki
Ammattilitto Pro ry